

bronvermelding

Bronvermelding

=

Bronverwijzing en bronopgave

=

Literatuurverwijzing en literatuuropgave

- In de tekst = verwijzing
- Aan het eind van de tekst = opgave
  - Ook
    - Literatuurlijst
    - bronnen

bronvermelding

- Boeken en tijdschriften
  - Bron in de tekst (bronverwijzing)
    - (Smits et al., 2004)
  - Bron in literatuurlijst (bronopgave)
    - Smits, G., B. Waas, A. Bos & F. Lagerwaard, 2004, 4de druk, 11de oplage. Biologie voor jou. Malmberg, 's-Hertogenbosch.

- Persoonlijke mededelingen (alleen in tekst)
  - (mededeling Jansen, 2013)

Internet

– Bron in de tekst

- (www.mijnhelicon.nl)

– Bron in literatuurlijst

- (www.mijnhelicon.nl, geraadpleegd op 28 jan 2013)

klevende stoffen. Toch blijkt dit middel niet echt afdoende en lijkt het succes van deze stoffen omgekeerd evenredig met de honger van de rover.

Bij pissebedden komen opvallend weinig parasieten voor. Op vochtige plekken, indien er veel pissebedden bij elkaar zitten, kan een virusinfectie de kop op steken. Besmetting met dit virus, het 'iridovirus', is eenvoudig vast te stellen: het kleurt de dieren lichtblauw tot violet (Wijnhoven & Berg 1999). Blauwgekleurde dieren sterven na enige weken. Pathogene schimmels en bacteriën worden nauwelijks gemeld van pissebedden. Nematoden of aaltjes kunnen van enig belang zijn. De larven van pissebedvliegen (Diptera, Rhinophoridae) parasiteren op pissebedden (Wijnhoven & Zeegers 1999, Wijnhoven 2001b). Na copulatie worden vrouwelijke vliegen afkerig van licht en kruipen in spleten op zoek naar pissebedden. Ze leggen eieren op oppervlakken die de geur van pissebedden dragen. Als het ei is uitgekomen klampt de larve zich vast aan een voorbijkomende pissebed. Via een membraan aan de onderzijde van het lichaam komt de parasiet in de gastheer. Eerst wordt de haemolymfe gegeten door

Duizendpoten

Van de drie groepen bodemdieren die in deze atlas worden besproken zijn de duizendpoten verreweg de minst bekende vertegenwoordigers. Ze bezitten per segment een paar gelijkvormige poten. Gezien de duizend zoals hun naam doet vermoeden maar 1 paar bij de Lithobiomorpha en Scitigeromorpha, 21 paar bij de Scolopendromorpha, en 33 tot bijna 90 paar bij de Geophilomorpha. De naam duizendpoten is wel afgeleid van de wetenschappelijke naam (*chilias* betekent duizend en *poda* betekent poot). Duizendpoten zijn verwant aan de miljoenpoten (Diplopoda), wortelduizendpoten (Symphyla) en de weinigpotigen (Pauropoda). Duizendpoten zijn echte rovers. Enkele essentiële aanpakstrategieën van deze dieren bestaan op en in de bodem en zijn:

- lange poten, die aan de zijkant van het lichaam zijn geplaatst, en een klein aantal lichaamssegmenten zodat een hoge loopsnelheid kan worden behaald;
- korte poten, een groot aantal lichaamssegmenten

- Vandel A. 1960.** Isopodes terrestres (Première Partie). – Fauna de France 64. Paul Lechevalier, Paris.
- Vandel, A. 1962.** Isopodes terrestres (Deuxième Partie). – Fauna de France 66. Paul Lechevalier, Paris.
- Voigtländer, K. 1983.** Chilopoden aus Fallenfängen im Waldgebiet Hakel, nordöstliches Harzvorland der DDR. – *Hercynia*, Leipzig (N.F.) 20: 117-123.
- Voigtländer, K. 1987.** Untersuchungen zur Bionomie von *Enantiulus nanus* (Latzel, 1884) und *Allajulus occultus* C.L. Koch, 1847 (Diplopoda, Julidae). – *Abhandlungen und Berichte des Naturkundemuseums Görlitz* 60 (10): 1-116.
- Voigtländer, K. 2000.** Observations on nest construction by *Polydesmus denticulatus* C.L. Koch, 1847. – *Abhandlungen und Berichte des Naturkundemuseums Görlitz*. 72: 235-237.
- Voigtländer, K. & W. Dunger 1992.** Long-term observations of the effects of increasing dry pollution on the myriapod fauna of the Neisse Valley (East Germany). – *Berichte des naturwissenschaftlich-medizinischen Vereins in Innsbruck*, Supplement 10: 251-256.
- Warburg, M.R. 1993.** Evolutionary biology of land isopods. – Springer-Verlag, Berlin.
- Weil, E. 1958.** Zur Biologie der einheimischen Geophiliden. – *Zeitschrift für angewandte Entomologie* 42: 173-209.
- Wijnhoven, H. 1993.** *Hyloniscus riparius*: een lang onopgemerkte landpissebed in Nederland (Crustacea, Isopoda: Trichoniscidae)? – *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 5: 63-64.
- Wijnhoven, H. 2000.** Landpissebedden van de Ooijpolder: Deel 1. Verspreiding (Crustacea: Isopoda: Oniscidea). – *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 11: 55-131.
- Wijnhoven, H. 2001a.** Landpissebedden van de Ooijpolder: Deel 2. Ecologie (Crustacea: Isopoda: Oniscidea). – *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 14: 23-78.
- Wijnhoven, H. 2001b.** Biologie en ecologie van de Nederlandse pissebedvliegen (Diptera: Rhizophoridae). – *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 15: 91-109.
- Wijnhoven, H. & M.P. Berg 1999.** Some notes on the distribution and ecology of Iridovirus (Iridovirus, Iridoviridae) in terrestrial isopods (Isopoda, Oniscidea). – *Crustaceana* 72: 145-156.
- Wijnhoven, H. & Th. Zeegers 1999.** Faunistisch overzicht van de Nederlandse pissebedvliegen (Diptera: Rhizophoridae). – *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 9: 113-126.
- Wouters, K., J.M. Tavernier & L. Meurisse 2000.** Distribution and bibliography of the terrestrial Isopoda (Crustacea) of Belgium. – *Bulletin van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, Biologie* 70: 193-205.
- Wytwer, J. 2000.** Centipede (Chilopoda) communities of some forest habitats of Puszcza Białowieska in Poland. – In: Wytwer, J. & S. Golovatch (eds.), *Progress in studies on Myriapoda and Onychophora. Fragmenta Faunistica*, Supplement 43: 333-342.
- Zulka, K.P. 1996.** Submersion tolerance of some diplopod species. – In: Geoffroy, J.-J., J.-P. Mauriès & J. Nguyen Duy-Jacquemin (red.), *Acta Myriapodologica. Mémoires du Muséum d'Histoire Naturelle* 169: 477-481.